

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra práva

Bakalářská práce na téma

Pojistná smlouva v právní úpravě České Republiky

Autor bakalářské práce:

Pavel Novotný

Vedoucí bakalářské práce:

JUDr. Viktor Jansa CSc

Mariánské Lázně 2009, © Pavel Novotný

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Čestně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Pojistná smlouva v právní úpravě České Republiky“ vypracoval samostatně po odborných konzultacích s vedoucím mé práce **JUDr. Viktorem Jansou CSc.** Při zpracování práce jsem použil pouze citované literární a informační podklady uvedené v seznamu literatury.

V Mariánských Lázních, březen 2009

.....
Pavel Novotný

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou velmi děkuji **JUDr. Viktoru Jansovi CSc** za jeho cenné připomínky a rady, které mi poskytoval při konzultacích během zpracování této bakalářské práce.

Pojistná smlouva v právní úpravě České Republiky

Insurance agreement according the Czech law

Souhrn

Práce se zabývá pojistnou smlouvou v platné právní úpravě České Republiky. Je zaměřena na nejběžnější práva a povinnosti v souvislosti s pojistnou smlouvou. Tato práce tedy může být takovým malým návodem pro všechny, kterých se tato problematika týká.

Summary

This work concerns about insurance agreement in the Czech law. The work focus on rights and duty of the insurance agreement. This work can be a instruction for all, who are concernet in the insurekce agreement.

Klíčová slova:

Pojistná smlouva, pojistné plnění, promlčení, zákonné pojištění, pojistné, vznik pojistné smlouvy

Keywords:

Insurave agreement, insurance benefit, time bar, statutory insurance, occurance of insurance agreement, Insurance rate

Souhrn	1
1. Úvod.....	3
2. Cíl práce a metodika	4
3. Vývoj současné právní úpravy.....	5
3.1 Současná právní úprava pojistné smlouvy	6
3.1.1 Současná právní úprava v občanském zákoníku	6
3.1.2 Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb.	7
3.2 Uzavření pojistné smlouvy.....	9
3.3 Práva a povinnosti z pojištění	10
3.3.1 Další povinnosti pojištěného	10
3.3.2 Právo na pojistné plnění	11
3.3.3 Snížení a odmítnutí pojistného plnění	11
3.4 Povinné náležitosti pojistné smlouvy	12
3.4.1 Určení pojistitele a pojistníka.....	12
3.4.2 Určení oprávněné osoby	13
3.4.3 Určení, zda se jedná o pojištění škodové nebo obnosové	14
3.4.4 Vymezení pojistného nebezpečí a pojistné události	14
3.4.6 Vymezení pojistné doby a doby, na kterou byla pojistná smlouva uzavřena	15
3.4.7 Podíl na zisku	15
3.4.8 Další povinnosti pojistitele.....	16
3.5 Platnost a způsoby vzniku a zániku	17
3.6 Povinnosti z pojistné smlouvy, povinnosti vůči ostatním subjektům.....	20
4. Formy a druhy pojištění.....	22
4.2.Obnosové a škodové pojištění	23
4.1.Druhy pojištění.....	23
4.1.1 Smluvní pojištění	24
4.1.2 Zákonné pojištění	24
4.1.3 Povinné smluvní pojištění	25
4.2 pojištění občanů	27
4.3 pojištění podnikatelů	32
4.4 Množné pojištění.....	33
5. Případová studie	34
6. Možnosti optimalizace platné právní úpravy	37
7. Závěr	38
8. Seznam literatury	38
9. Přílohy.....	39

1. Úvod

Počátky pojistné smlouvy sahají až za středověk. Z hodin dějepisu existuje krásný příklad pojištění, Hansa – bohaté sdružení obchodníků a kupců působící na severu Evropy. Kdo zná zrádné baltské moře ví, že plavba po něm není nic bezpečného, proto se postupem času vyvinula společná pokladna, do které se odváděl každý rok pravidelný příspěvek a pokud byla nějaká loď zničena, byla postavena ze společných financí nová. Členem tohoto spolku se nemohl stát kdokoliv, noví členové museli splňovat přísná morální a ekonomická kritéria. Tato soudržnost zajistila Hansovním městům ekonomickou nadvládu nad severním mořem na dlouhá staletí.

Z tohoto modelu pojistné ochrany, kdy byla ve smlouvách faktická rovnost účastníků, je zřejmé, že hlavním důvodem byla pojistná ochrana a zisk jako motiv, což převažuje v současnosti, byl tehdy v pozadí. Tento model do dnešních dnů nepřetrval, určitou výjimkou je na českém trhu působící nejmenovaná rakouská pojišťovna, specializující se na pojištění zemědělců. V České republice má právní formu odštěpného závodu pojišťovny působící na území jiného členského státu evropské unie. Její mateřská společnost má v Rakousku právní formu VVaG (Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit). Volně přeloženo: vzájemné pojistné družstvo, patří tedy zemědělcům a poskytuje jim pojistnou ochranu. Ve stanovách má družstvo uvedeno, že tvorba zisku není prvořadým úkolem provozní činnosti. Tento neagresivní model by měl v dnešním finančním světě jepičí životnost, pokud by se nespécializoval na úzký a pro konkurenci nezajímavý obor.

Pojistná smlouva, jako každý jiný vztah, je založena na důvěře a dlouhodobém partnerství. V tomto veřejnoprávním vztahu je nutný více než jinde dokonalý legislativní podklad.

V posledních letech roste pojistný trh České republiky pomalejším tempem než růst hrubého domácího produktu. Pojistný trh zemí Evropské unie spotřebuje skoro dvojnásobek hrubého domácího produktu (HDP) než náš český pojistný trh. Dle údajů evropské pojišťovací federace Comité Européen des Assurances (CEA), je průměr v Evropské unii 9% z HDP, české domácnosti vydávají na životní pojištění 4,5% z HDP. Přesto české domácnosti a podniky vynakládají miliardy na pojistnou ochranu. Dle České asociace pojistitelů činilo předepsané pojistné za neživotní pojištění za rok 2007 celých 78760 mil. Kč a na životní pojištění bylo vynaloženo 54141 mil. Kč. Z těchto čísel je zřejmé, že by tedy mělo být důležité pro každého, dozvědět se více informací o zákonech, které upravují pojistnou smlouvu. Předmětem této práce proto budou zejména hlavní body platné právní úpravy pojistné smlouvy v právním řádu České republiky (právní úprava de lege lata).

Pojistný trh je jeden z nejrychleji rostoucích trhů na území naší republiky, jedná se tedy o téma velmi aktuální a zajímavé, neboť se dotýká skoro každého z nás.

2. Cíl práce a metodika

V této práci bude pojednáno o pojistné smlouvě v platné právní úpravě České republiky. Cílem je vytvoření přehledného a srozumitelného textu, který poskytuje základní informace k tématice pojistné smlouvy. Svou roli při výběru tohoto tématu hrál i fakt, že se v daném oboru denně pohybuji. Informace pro svoji práci čerpám z platné legislativy, dostupné literatury a vlastních zkušeností.

V práci jsou použity běžné metody výzkumu, zejména pozorování smluvních vztahů v praxi a jejich dlouhodobé bádání, dále analýza textu platných právních

předpisů a konzultace formou neřízeného rozhovoru s odborníky, pohybujícími se v oblasti pojišťovnictví, ale i s klienty.

3. Vývoj současné právní úpravy

Přestože počátky pojišťovnictví na našem území sahají do konce 17. století, samostatné právní úpravy se tomuto odvětví nedostalo ani za dob rakousko-uherských. V tuto dobu byl pojistný vztah upraven obecným občanským zákoníkem v „ustanovení §1267 a násl. o.z.o. tzv.smluv „odvážných“, druhu smluv, ve kterých se slibuje a přijímá naděje nejisté výhody“¹. Samostatný zákon o pojistné smlouvě schválený v roce pod číslem 501/1917 ř.z se nedočkal platnosti, Rakousko-uhersko se rozpadlo před platností zákona. O potřebě samostatného zákona se dále zmiňoval již JUDr. Josef Horn – významná osobnost českého pojistného práva. Již v roce 1934 zdůrazňoval nutnost dostatečné a úplné zákonné úpravy pojistné smlouvy. „Pojišťovnictví, jsouc jednou z nejdůležitějších složek hospodářského života a to jak co do významu, tak i rozsahu, jest na stálém vývojovém postupu a zasahuje hospodářský stále více a intenzivněji do nejširších vrstev občanského života. Pojistné právo stalo se proto jedním z oborů právních, kterému jest věnován rostoucí zájem nejen v právnických a odborných kruzích pojišťovatelských, nýbrž také v nejširších kruzích občanských vůbec.“²

1 Bohman,L., Dryjová,L., Wawerková,M.: Zákon o pojistné smlouvě - komentář, Linde Praha, a.s. 2004, str. 14

2 Bohman,L., Dryjová,L., Wawerková,M.: Zákon o pojistné smlouvě - komentář, Linde Praha, a.s. 2004, str. 11

3.1 Současná právní úprava pojistné smlouvy

Pojistná smlouva je obecně upravena zákonem o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb., a občanským zákoníkem č. 40/1964 Sb.. Pojistné smlouvy se dotýkají i další zákony. Většinou jen ukládají povinnost jistý druh pojistné smlouvy uzavřít a kladou nároky na některé parametry předmětné pojistné smlouvy.

3.1.1 Současná právní úprava v občanském zákoníku

Současná právní úprava vychází především z **občanského zákoníku** 40/1964Sb., zde se pojistné smlouvě věnuje především v osmé části, hlavě patnácté, v ustanovení §788 až §828.

Občanský zákoník definuje pojistnou smlouvu v §788:

„(1) Pojistnou smlouvou se pojistitel zavazuje poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění, nastane-li nahodilá událost ve smlouvě blíže označená, a fyzická nebo právnická osoba, která s pojistitelem pojistnou smlouvu uzavřela, je povinna platit pojistné.“

„Pojistná smlouva, neboli smlouva o pojištění, na jejímž základě vzniká, trvá i zaniká, tedy existuje smluvní pojištění“³. To je vlastně účelem pojistné smlouvy, určitý způsob ochrany před nahodilou událostí, vyvolanou v ideálním případě pojištěným rizikem. Pokud byla škoda způsobena pojištěným rizikem, pak náleží pojištěnému pojistné plnění dohodnuté v pojistné smlouvě. Odměna za tuto ochranu, poskytovaná pojistiteli nebo pojistitelům, se nazývá pojistné.

V druhém odstavci §788 zákon říká, že nedílnou součástí pojistné smlouvy jsou, orgánem státního dozoru schválené, pojistné podmínky. Ten kdo smlouvu

3 Jehlička, O., Švestka, J., Škárová, M. a kol.: Občanský zákoník, Komentář. 5. vydání, Praha C.H. Beck 1999

uzavírá, musí být s pojistnými podmínkami seznámen. Pokud se pojistná smlouva odchyluje od pojistných podmínek, je toto ustanovení platné pouze tehdy, je-li pro pojištěného příznivější. V praxi se můžeme setkat s formulací: odlišně od pojistných podmínek se ujednává ... apod.. Toto ustanovení musí být ku prospěchu pojištěného. Obdobná ustanovení můžeme najít ve speciálních či individuálních pojistných smlouvách.

Dále občanský zákoník v § 790 vyjmenovává předměty pojištění, tedy co lze pojistit. Dle tohoto dělení lze pojistit zejména majetek pro případ jeho poškození či zničení, ztráty, odcizení a i ostatních škod, které na něm mohou vzniknout. Dále je dle tohoto dělení možno pojistit fyzickou osobu pro případ úrazu, smrti, nebo dožití se určitého věku. Zákon umožňuje pojistit odpovědnost za škodu, která vznikne na životě a zdraví nebo na věci, popřípadě odpovědnost za jinou majetkovou škodu. Neboť výčet možných rizik uvedených v §790 občanského zákonku není taxativní, ale pouze nominativní, pojištění je možno uzavřít na jakékoliv možné riziko vzniklé nahodilou událostí. Nezbytnou podmínkou je: „že budou splněny všechny požadavky pro vznik pojištění, zejména budou schváleny, příslušné všeobecné pojistné podmínky a pojistitel určí odpovídající pojistné, které pojistník může akceptovat“⁴. Tento výčet možných pojištění je demonstrativní a nikoliv taxativní, většina komerčních pojišťoven se tohoto rozdělení ve struktuře svých produktů drží, a nabízejí na současném trhu další druhy pojištění, jako je např. pojištění schopnosti splácet či pojištění pro případ nezaměstnanosti.

4 Jehlička, O., Švestka, J., Škárková, M.a kol.: Občanský zákoník, Komentář. 5. vydání, Praha C.H. Beck 1999

3.1.2 Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb.

Zákon o pojistné smlouvě řeší skoro všechny aspekty pojistné smlouvy. V ustanovení §1 odst. 2 zákon výslovně říká:

„Nejsou-li některá práva a povinnosti účastníku soukromého pojištění upravena tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem, řídí se občanským zákoníkem.“.

Zde vzniká vztah subsidiarity, jedná se o doplnění a upřesnění právní úpravy, jak je již zakotvena v občanském zákoníku, a tato právní úprava má přednost před občanským zákoníkem. Ustanovení občanského zákoníku platí i v případě, že je v zákoně nezamýšlená mezera, nebo nějaké ustanovení může být pochybně vykládáno, platí obdobné ustanovení občanského zákoníku.

Dalším nesporným přínosem je definice základních pojmů, některé z těchto pojmů byly tímto zákonem prvně definovány. Tímto krokem se odstranily možné nejednotnosti výrazů používaných v pojistných smlouvách a pojistných podmínkách jednotlivých pojistitelů. Základní pojmy jsou v tomto zákoně vymezeny v ustanovení §3 písm. a) – dd).

Zákon o pojistné smlouvě nám pojistnou smlouvu definuje v ustanovení §2 takto:

„Pojistná smlouva je smlouvou o finančních službách, ve které se pojistitel zavazuje v případě vzniku nahodilé události poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění a pojistník se zavazuje platit pojistiteli pojistné“.

Toto ustanovení je velice podobné definici pojistné smlouvy tak, jak je uvedena v občanském zákoníku. Zákon o pojistné smlouvě se velice podrobně zabývá druhy pojištění, vznikem, zánikem pojistné smlouvy a stejně jako občanský zákoník upravuje případy, kdy nevzniká pojistiteli povinnost plnit z pojistné smlouvy.

3.2 Uzavření pojistné smlouvy

„Uzavření pojistné smlouvy je proces, v jehož průběhu navrhovatel adresuje protistraně návrh, který až na případy krátkodobého pojištění musí mít písemnou formu, v němž projevuje vůli, a to tak, že nabízí, respektive navrhuje, aby spolu založili pojistný vztah.“⁵ Tento způsob vzniku pojištění je upraven v §6 zákona o pojistné smlouvě. Jednou z podmínek je například bezvýhradné přijetí návrhu pojistné smlouvy ve smluvní lhůtě, a není-li lhůta stanovena, pak platí zákonná lhůta jednoho měsíce. U životního pojištění, jehož podmínkou je lékařská prohlídka, se lhůta prodlužuje na dva měsíce.

Zákon neurčuje, která ze smluvních stran má návrh předkládat. Návrh pojistné smlouvy může předložit i pojistník. Pojistná smlouva může být pojistníkem přijata i samotným zaplacením pojistného, písemně, či ústně v případě krátkodobého pojištění, nebo jiným nezpochybnitelným jednáním vyjadřujícím souhlas (konkludentně).

Pojistná ochrana se může vztahovat i na období před uzavřením pojistné smlouvy. Je vyloučeno pojistné plnění, pokud pojistník jedná spekulativně, tedy ví o vzniklé pojistné události. Nárok na pojistné pojistitel nemá, pokud ví, že pojistná událost nemohla vzniknout.

Pojistná smlouva je uzavřena okamžikem, když navrhovatel obdrží souhlas druhé strany, nebo okamžikem zaplacení pojistného. Proces uzavírání pojistné smlouvy vypadá takto. Nejdříve musí být vytvořen jednou ze smluvních stran návrh, tento návrh musí obdržet protistrana. Další fází je přijetí návrhu protistranou. Posledním krokem je doručení přijetí návrhu na uzavření pojistné smlouvy navrhovateli, tím je míněno, že potenciální pojistník doručí pojistiteli podepsaný

5 Bohman,L., Dryjová,L., Wawerková,M.: Zákon o pojistné smlouvě - komentář, Linde Praha, a.s. 2004, str. 51

návrh na uzavření smlouvy. Dalším případem vzniku pojistného vztahu je okamžik zaplacení pojistného.

3.3 Práva a povinnosti z pojištění

Jako každá jiná smlouva zavazuje pojistná smlouva k určitým právům a povinnostem. Občanský zákoník v § 795 upravuje základní povinnosti z pojistné smlouvy, kterými jsou především: Povinnost pojistitele plnit v případě pojistné smlouvy a jeho právo na dohodnuté pojistné. Tato práva vznikají počátkem dne následujícím po dni uzavření pojistné smlouvy. Je možné dohodnout i jiný počátek pojištění, například okamžik uzavření pojistné smlouvy. Počátek pojištění shodný s okamžikem uzavření pojistné smlouvy, je běžný např. u povinného ručení.

Placení pojistného se věnuje §796 občanského zákoníku a ustanovení §12 zákona o pojistné smlouvě. V zásadě je běžné pojistné splatné prvním dnem pojistného období a jednorázové pojištění při počátku pojištění.

3.3.1 Další povinnosti pojištěného

Další povinnosti pojištěného jsou upraveny v ustanovení §799 občanského zákoníku. Jedná se především o dodržování všech povinností uložených pojistnou smlouvou nebo právním předpisem. Mezi základní povinnosti patří povinnost zabránit vzniku škody, či zmírnit její důsledky. Další povinností je neprodleně ohlásit pojistiteli, že poškozenému vzniklo právo na pojistné plnění z vzniklé

pojistné události a pravdivě o ní pojistitele informovat. Tedy všechno, co člověka napadne jako první se vznikem pojistné události.

3.3.2 Právo na pojistné plnění

Právo na pojistné plnění má v § 797 občanského zákoníku zakotven majitel pojištěného majetku nebo osoba pojištěná ve smlouvě o životním pojištění. Nemusí to být ve všech případech osoba, která pojistnou smlouvu sjednala.

Pojistné plnění je splatné 15 dnů po té, co pojišťovna skončila šetření pojistné události. Délka nutného šetření by neměla překročit měsíc od oznámení události. Jestliže pojišťovna není schopna šetření ukončit, má pojištěný právo na zálohu na pojistné plnění. Je to sice k nevíře, ale administrativní aparát pojišťoven funguje vcelku přesně a zálohu na pojistné plnění poškozenému nabízí sám od sebe.

3.3.3 Snížení a odmítnutí pojistného plnění

Podle ustanovení §798 občanského zákoníku má pojistitel právo pojistné plnění snížit: „jestliže na základě vědomé nepravdivé nebo neúplné odpovědi bylo určeno nižší pojistné.“ Zde má zákon na mysli způsob výpočtu rizikových koeficientů pro pojištění. Pojistitel může pojistné plnění snížit i v případě, že se pojištěný nechoval v souladu s podmínkami určenými pojistnou smlouvou, jednal v rozporu se zákonem nebo nepodal pravdivé vysvětlení vzniku pojistné události a nebyl schopen doložit její výši.

Pojistitel má dokonce právo pojistné plnění odmítnout i v případě, že zájemce o pojištění odpověděl nepravdivě, neúplně, nesprávně všechny písemné dotazy

pojistitele. V tomto případě má pojistitel právo odstoupit od smlouvy. „Toto právo může pojistitel uplatnit do 2 měsíců ode dne, kdy takovou skutečnost zjistil, jinak právo zanikne. To platí i v případě změny pojistné smlouvy.“⁶

3.4 Povinné náležitosti pojistné smlouvy

Občanský zákoník uvádí v §791 obligatornost písemné formy pro právní úkony v souvislosti s pojištěním. Pokud se smluvní strany dohodnou, může to být i jiná forma. Zákon o pojistné smlouvě v §7 uvádí také povinnou písemnou formu, ale stanovuje konkrétní výjimku pro krátkodobé pojištění. Dále je vyžadována písemná forma i pro změny pojistné smlouvy. Každá strana obdrží jedno vyhotovení pojistné smlouvy i její změny.

Zákon o pojistné smlouvě upravuje v §4 minimální požadavky na údaje ve smlouvě uvedené:

3.4.1 Určení pojistitele a pojistníka

1) Pojistitel

Pojem pojistitel je zřejmý již z názvu. Zákon o pojistné smlouvě definuje pojistitele v §3 písm. f): „pojistitelem právnickou osobu, která je oprávněna provozovat pojišťovací činnost podle zvláštního zákona - zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojišťovnictví), ve znění pozdějších předpisů“.

Na straně pojistitele může vystupovat jeden i více pojistitelů. Pokud je pojistitelů více, jedná se o konsorcium, avšak v občanském životě se s ním nesetkáme, pokud nepotřebujeme pojistit majetek v hodnotě miliard korun.

⁶ Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb., §23

2) Pojistník

Zákon č.37/2004 Sb., v §3 písm. g) definuje následovně: „pojistníkem osobu, která s pojistitelem uzavřela pojistnou smlouvu,“ Nemusí se nutně jednat o osobu pojištěnou, ta je definována v písm. h): „pojištěným osoba, na jejíž život, zdraví, majetek, odpovědnost za škodu nebo jiné hodnoty pojistného zájmu se soukromé pojištění vztahuje.“ Soukromé pojištění má jednoho pojistníka, pojištěných osob může být i více. Na trhu jsou rozličné druhy pojištění nabízející pojistnou ochranu více než jedné osobě. Jedná se o „familli pack“, životní a úrazové pojištění, pojištění odpovědnosti, pojištění právní ochrany. Do kategorie smluv s pojistnou ochranou pro více pojištěných patří i skupinové pojištění. Sem se řadí cestovní pojištění pro cestovní kancelář, životní i úrazové pojištění určité skupiny osob (zaměstnanci podniku). Skupinové pojištění má své zvláštnosti, o kterých se však vzhledem k omezenému rozsahu této práce nebudu zmiňovat.

3.4.2 Určení oprávněné osoby

Další subjekty vystupující v pojistné smlouvě jsou obecně ty, kterým z pojistné smlouvy vzniká nějaké právo či povinnost. Zákon o pojistné smlouvě definuje v ustanovení §3 písm. i): oprávněnou osobu jako osobu, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění. Dle písm. j) stejného ustanovení je obmyšleným osoba, určená pojistníkem v pojistné smlouvě, které vznikne právo na pojistné plnění v případě smrti pojištěného.

Další neopomenutelnou osobou, kterou zákon neupravuje, je poškozený. Tedy osoba, které vzniklo právo na základě škodní události. Poškozený má nárok na

náhradu škody přímo od pojistitele, pokud tak stanoví právní předpis. Většinou se jedná o pojištění odpovědnosti za škodu.

3.4.3 Určení, zda se jedná o pojištění škodové nebo obnosové

Zákon o pojistné smlouvě nově definuje oba pojmy. V ustanovení §3 písm. z) je pojištěním škodovým soukromé pojištění, jehož účelem je náhrada škody vzniklé v důsledku pojistné události. Motivem pro sjednání pojištění škodového je náhrada skutečné škody vzniklé na předmětu pojištění.

V ustanovení §3 písm. aa) je pojištěním obnosovým soukromé pojištění, jehož účelem je získání obnosu, tj. dohodnuté finanční částky v důsledku pojistné události ve výši, která je nezávislá na vzniku nebo rozsahu škody. Toto pojištění je skoro vždy pojištěním životním.

3.4.4 Vymezení pojistného nebezpečí a pojistné události

Zákon o pojistné smlouvě definuje v §3 písm.l) pojistné nebezpečí jako možnou příčinu vzniku pojistné události. Pojistná událost vzniká pojištěným rizikem, pokud tomu nebrání další překážky, pojistitel má povinnost poskytnout pojistné plnění

3.4.5 Výše pojistného, jeho splatnost a údaj o tom, zda se jedná o pojistné běžné nebo jednorázové.

Jednorázové pojistné je splatné s počátkem pojištění a je tedy zapláceno na celou dobu pojištění. Běžné pojistné se platí na dobu jednoho roku a je splatné každý rok trvání pojistné smlouvy. V pojistné smlouvě je zřetelně uvedeno, o jaký druh pojistného se jedná. V případě, že chceme „ušetřit“ bude po nás pojišťovna vyžadovat tzv. lhůtní pojistné. To je pojistné, které je splatné častěji než jedenkrát ročně. Souhrn lhůtního pojistného většinou o nějakou tu korunu přesahuje pojistné běžné, administrativa něco stojí.

3.4.6 Vymezení pojistné doby a doby, na kterou byla pojistná smlouva uzavřena

Pojistná smlouva může být uzavřena na dobu určitou, tedy po uplynutí doby pojistná smlouva zaniká. Pokud je smlouva uzavřena na dobu neurčitou, pojistná smlouva platí dokud není vypovězena a nebo dokud nezanikne předmět pojištění, či jedna ze smluvních stran.

3.4.7 Podíl na zisku

Pokud bylo sjednáno pojištění osob a bylo-li dohodnuto, že se oprávněná osoba bude podílet na výnosech pojistitele, je třeba dohodnout způsob, jakým se oprávněná osoba na těchto výnosech bude podílet. V současné legislativě není tento postup řešen, je zde tedy ponechána smluvní volnost.

3.4.8 Další povinnosti pojistitele

„Pojistitel je oprávněn zabezpečit identifikaci pojistníka, pojištěného a oprávněné osoby při uzavírání a změně pojistné smlouvy a identifikační údaje o těchto osobách vést ve své evidenci. Identifikačními údaji se rozumí a) u fyzických osob jméno, popřípadě jména, příjmení, adresa bydliště a rodné číslo nebo datum narození, nebylo-li rodné číslo přiděleno, popřípadě obchodní firma, b) u právnických osob obchodní firma nebo název právnické osoby, její sídlo a u tuzemských právnických osob též identifikační číslo.“⁷

Všeobecné pojistné podmínky jsou nedílnou součástí pojistné smlouvy. Ve všeobecných pojistných podmínkách jsou upravena standardizovaná smluvní ujednání, která jsou pro daný typ smlouvy platná.

Další součástí pojistné smlouvy je pojistka. Je potvrzením a dokladem o uzavření pojistné smlouvy. Nárok na její vydání má pojištěný zakotven v §9 zákona o pojistné smlouvě. Minimální formální náležitosti pojistky jsou upraveny následovně: „(2) Nebyla-li pojistná smlouva uzavřena v písemné formě, musí pojistka obsahovat nejméně číslo pojistné smlouvy, náležitosti uvedené v § 4 odst. 1 a 2 a případná ujednání odchylná od pojistných podmínek. V ostatních případech musí pojistka obsahovat nejméně určení smluvních stran, číslo pojistné smlouvy, pojistné nebezpečí, pojistnou dobu a dobu platnosti pojistné smlouvy.“⁸

Pojistné smlouvy se dotýkají i další zákony. Většinou jen ukládají povinnost jistý druh pojistné smlouvy uzavřít a kladou nároky na některé parametry předmětné pojistné smlouvy.

7 Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb., §4

8 Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb., §9

3.5 Platnost a způsoby vzniku a zániku

Zániku soukromého pojištění se věnuje především Díl 2 Zákona č. 37/2004 Sb. Jak je uvedeno v ustanovení §19 - uplynutí doby „(1) Soukromé pojištění zaniká uplynutím pojistné doby“⁹. Toto ustanovení platí většinou pro krátkodobé, či jednorázové pojistky. Ve valné většině případů je pojistná smlouva sjednána v souladu s ustanovením §19 (2) „U soukromého pojištění sjednaného na dobu určitou lze v pojistné smlouvě dohodnout, že uplynutím doby, na kterou bylo soukromé pojištění sjednáno. Soukromé pojištění nezaniká, pokud pojistitel nebo pojistník nejméně 6 týdnů před uplynutím pojistné doby nesdělí druhé straně, že na dalším trvání soukromého pojištění nemá zájem. Pokud soukromé pojištění nezanikne, prodlužuje se za stejných podmínek o stejnou dobu, na kterou bylo sjednáno, nebylo-li v pojistné smlouvě dohodnuto jinak.“¹⁰

Jak je z citace zákona patrné, pojistná smlouva se neustále prodlužuje za stejných či podobných podmínek.

Dalším způsobem, jak může soukromé pojištění zaniknout, je nezaplacení pojistného uvedené v ustanovení §20: „Nestanoví-li tento zákon jinak, zaniká soukromé pojištění dnem následujícím po marném uplynutí lhůty stanovené pojistitelem v upomínce k zaplacení pojistného nebo jeho části, doručené pojistníkovi; tato lhůta nesmí být kratší než 1 měsíc. Upomínka pojistitele musí obsahovat upozornění na zánik soukromého pojištění v případě nezaplacení dlužného pojistného. Lhůtu podle věty první lze před jejím uplynutím dohodou prodloužit“¹¹

Zákon umožňuje účastníkům smlouvy ukončit pojistnou smlouvu dohodou a to v ustanovení §21: „Pojistitel a pojistník se mohou na zániku soukromého pojištění

9 Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb., §19 odst. 1

10 Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb., §19 odst. 2

11 Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb., §20

dohodnout. V této dohodě musí být určen okamžik zániku soukromého pojištění a dohodnut způsob vzájemného vyrovnání závazku¹² Tento případ je v praxi běžný pouze pokud se stávající pojistná smlouva nahrazuje novou pojistnou smlouvou toho samého pojistitele.

Jak tomu u většiny smluv bývá, dá se i pojistná smlouva vypovědět. Tento případ je řešen v § 22 Výpověď „(1) Je-li sjednáno soukromé pojištění s běžným pojistným, zaniká soukromé pojištění výpovědí pojistitele nebo pojistníka ke konci pojistného období; výpověď musí být doručena alespoň 6 týdnů před uplynutím pojistného období, jinak je neplatná.

(2) Pojistitel nebo pojistník mohou soukromé pojištění vypovědět do 2 měsíců ode dne uzavření pojistné smlouvy. Dnem doručení výpovědi počíná běžet osmidenní výpovědní lhůta, jejímž uplynutím soukromé pojištění zaniká.

(3) Pojistitel nebo pojistník mohou soukromé pojištění vypovědět do 3 měsíců ode dne doručení oznámení vzniku pojistné události. Dnem doručení výpovědi počíná běžet osmidenní výpovědní lhůta, jejímž uplynutím soukromé pojištění zaniká

(4) Pojistník může soukromé pojištění vypovědět do 1 měsíce ode dne doručení sdělení o převodu pojistného kmene nebo jeho části podle zvláštního právního předpisu 5) nebo do 1 měsíce ode dne zveřejnění oznámení o odnětí povolení k provozování pojišťovací činnosti pojistitele 6) Dnem doručení výpovědi počíná běžet osmidenní výpovědní lhůta, jejímž uplynutím soukromé pojištění zaniká.

(5) Pojistitel nemůže podle odstavců 1 a 3 vypovědět životní pojištění.¹³

V ustanovení §23 zákona o pojistné smlouvě jsou upraveny podmínky a důsledky odstoupení od smlouvy. Z nejdůležitějších bych jmenoval: Nesprávné, neúplné a nebo lživé zodpovězení písemných dotazů ohledně sjednávaného pojištění dává pojistiteli právo od pojistné smlouvy odstoupit, jestliže by při pravdivém a úplném

12 Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb., §21

13 Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb., §4

zodpovězení dotazů sjednávanou pojistnou smlouvu neuzavřel. Toto právo může pojistitel uplatnit do 2 měsíců ode dne, kdy takovou skutečnost zjistil, pokud tak neučiní, právo zaniká.

Toto ustanovení platí i v případě změny pojistné smlouvy.

3.5 Promlčení

Promlčení obecně upravuje občanský zákoník v Hlavě osmé. Obecně lze říci že „promlčecí doba je tříletá a počíná běžet ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé¹⁴“. Pro případ práv z pojistné smlouvy upravuje občanský zákoník promlčení v §104 a to následovně: „U práv na plnění z pojištění počíná běžet promlčecí doba za rok po pojistné události.¹⁵“

Zákon o pojistné smlouvě se věnuje promlčení v §8 „Právo na plnění z pojištění se promlčí nejpozději za 3 roky, jedná-li se o životní pojištění (§54), za 10 let. Promlčecí doba práva na pojistné plnění počíná běžet za 1 rok po vzniku pojistné události. To platí i v případě, kdy poškozenému vznikl přímý nárok na pojistné plnění vůči pojistiteli nebo v případě, kdy pojištěný žádá na pojistiteli úhradu částky, kterou poskytl poškozenému jako náhradu škody, za kterou poškozenému odpovídá“¹⁶

Ze shora uvedeného je zřejmé, že zákon o pojistné smlouvě upravuje institut promlčení podrobněji a je tedy vůči občanskému zákoníku v poměru speciality.

Pro osobu pojištěného je tato úprava samozřejmě příznivější. Další zvláštností oproti občanskému zákoníku je speciální ustanovení o trvání promlčecí lhůty u životního pojištění. Tato promlčecí doba je dokonce desetiletá. Promlčení nároků z pojistné

14 § 101 zákona č. 40/1964 Sb.

15 §104 zákona č. 40/1064 Sb.

16 Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb., §8

smlouvy je odlišné od promlčení obecně, což je dle mého názoru vhodné a je pojištěnému ku prospěchu.

3.6 Povinnosti z pojistné smlouvy, povinnosti vůči ostatním subjektům

V pojišťovnictví vystupuje stát jako orgán dozoru i jako regulátor. Při sjednávání pojistné smlouvy je každý pojistník identifikován, nejenom z důvodů jednoznačného určení účastníků pojistné smlouvy, ale pojišťovna musí splnit zákonné povinnosti vůči orgánům státní zprávy, vykonávajícím dozor a kontrolu.

V posledních letech se začalo s komplexní kontrolou finančnictví z hlediska legalizace výnosů z trestné činnosti. Tato informace může určité skupině občanů do budoucna znepríjemnit život. V současné době roste celosvětová potřeba ochránit společnost jako celek před organizovaným zločinem a terorizmem. Zisky z nelegálního obchodu a prostředky k financování terorizmu potřebuje mafie a teroristické skupiny legalizovat a doručit na místo určení. Česká legislativa přijala v souladu s opatřením Evropské rady zákon č. 253/2008Sb., zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosu z trestné činnosti a financování terorizmu. K jeho provádění byla vydána vyhláška ČNB č. 281/2008 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorizmu. Cílem zákona č. 253/2008 Sb. je vytvoření takových mechanismů, které by zabránily zneužívání českého finančního systému, do kterého patří všechny komerční pojišťovny a banky, k legalizaci výnosů z trestné činnosti a k financování terorizmu a vytvoření podmínek pro odhalování nezákonného jednání ve finančnictví. Tato opatření se dotknou nejenom cílové skupiny, tedy zločinců, ale i poctivý občan jednající v dobré víře může uvíznout v síti podezřelých obchodů.

Tento zákon se dotýká pojišťoven v §2 povinné osoby, b) 8, a penzijních fondů v §2, b)4. Z tohoto důvodu můžou pojišťovny a penzijní fondy akceptovat pouze pojistné smlouvy, které vyhovují výše uvedenému zákonu.

Zákon č. 253/2008 Sb., stanovuje pro povinné osoby v §21 povinnost vypracovat systém vnitřních postupů a opatření v rozsahu ve kterém provádí činnost podléhající působnosti tohoto zákona.

Základními povinnostmi vyplývajícími ze zákona jsou :

- povinnost dostatečně identifikovat klienta,
- povinnost uchovávat identifikační údaje a doklady o klientech, kteří podléhají identifikaci, v souladu s legislativou na ochranu osobních údajů
- povinnost oznámit podezřelý obchod, resp. další stanovené skutečnosti vedoucí k odhalení podezřelého obchodu,
- povinnost odložit splnění příkazu klienta po dobu nutnou k prošetření podezřelého obchodu,
- povinnost další součinnosti s Finančním analytickým útvarům Ministerstva financí
- povinnost mlčenlivosti.

Tato opatření jsou dle mého zhodnocení více než dostatečná, a odpovídající potřebám evropské legislativy.

4. Formy a druhy pojištění

Současný pojistný trh je plný různých druhů pojištění, přes počáteční dojem nepřehlednosti, dobře a přehledně organizován. Pro přehledné rozdělení všech druhů pojištění použiji způsob dělení, které používá i Česká asociace pojišťoven. Ta je rozlišuje na pojištění občanů, pojištění podnikatelů a zákonná a povinně smluvní pojištění odpovědnosti. Dalším důležitým kritériem pro dělení pojištění je

skutečnost, jestli se jedná o pojištění škodová a nebo obnosová. Toto dělení je patrné ze zákona o pojistné smlouvě. Další dělení je ustanoveno dle Občanského zákoníku v § 790, je podobné jako v zákonu o pojistné smlouvě v hlavě třetí v §37.

Pojistit lze zejména:

- a) majetek pro případ jeho poškození, zničení, ztráty, odcizení nebo jiných škod, které na něm vzniknou (pojištění majetku);
- b) fyzickou osobu pro případ jejího tělesného poškození, smrti, dožití určitého věku nebo pro případ jiné pojistné události (pojištění osob);
- c) odpovědnost za škodu vzniklou na životě a zdraví nebo na věci, popřípadě odpovědnost za jinou majetkovou škodu (pojištění odpovědnosti za škodu).

Neboť výčet možných rizik uvedených v §790 občanského zákoníku není taxativní, ale pouze nominativní, pojištění je možno uzavřít na jakékoliv možné riziko vzniklé nahodilou událostí. Nezbytnou podmínkou je: „že budou splněny všechny požadavky pro vznik pojištění, zejména budou schváleny příslušné všeobecné pojistné podmínky a pojistitel určí odpovídající pojistné, které pojistník může akceptovat“¹⁷. Tomuto ustanovení občanského zákoníku se nebudu již dále věnovat v mé práci. Tento výčet je demonstrativní a nikoliv taxativní, proto se můžeme na současném trhu setkat s dalšími druhy pojištění.

4.2.Obnosové a škodové pojištění

Zákon o pojistné smlouvě rozlišuje dva základní druhy pojištění. Pojištění **škodové** je upraveno v ustanovení § 26 a pojištění **obnosové** je upraveno v ustanovení § 34.Zákon č.37/2004Sb. Definuje povinnost poskytnout pojistné plnění následovně pro škodové pojištění: „V případě vzniku pojistné události je pojistitel

17 Jehlička, O. - Švestka, -J. - Škárková, M.a kol.: Občanský zákoník, Komentář. 5. vydání. PrahaC.H. Beck 1999

povinen poskytnout náhradu škody v rozsahu stanoveném pojistnou smlouvou, nestanoví-li tento zákon jinak.“

A pro obnosové pojištění následovně: „V případě pojistné události je pojistitel povinen poskytnout jednorázové nebo opakované pojistné plnění v rozsahu stanoveném pojistnou smlouvou.)

Jak je již z definice povinnosti poskytnutí pojistného plnění patrné, u obnosového pojištění je způsob odškodnění jednodušší, nastane-li škodní událost, je-li pojistitelem uznána událostí škodní, je vyplaceno smluvně sjednané pojistné plnění. Obnosové pojištění zahrnuje především pojištění osob a úrazové pojištění.

Zato u pojištění škodového je nutno určit výši pojistného plnění v závislosti na výši škody. V tomto bodě začíná většina sporů s pojistitelem. Zákon neurčuje způsob výpočtu pojistného plnění, výše pojistného plnění je určena pojistitelem. Pro praktické využití v případě škodového pojištění hovoříme skoro vždy o pojištění majetku a pojištění odpovědnosti za škodu. Pojistné se plní do výše škody nejvýše do výše smluvně sjednaného limitu pojistného plnění. Pojistné plnění bývá očištěno o smluvní spoluúčast pojištěného. Pokud hovoříme o pojištění obnosovém je řeč o životním pojištění.

4.1.Druhy pojištění

Z hlediska nutnosti vzniku pojistné smlouvy můžeme rozdělit pojištění do tří základních skupin. Pojištění zákonné, smluvní pojištění povinné a smluvní pojištění dobrovolné. Smluvní pojištění vzniká na základě pojistné smlouvy. Povinnost uzavřít pojištění zákonné vzniká na základě právního předpisu. Pojištění zákonné může vzniknout na základě skutečnosti uvedené v zákoně bez vyjádření vůle pojištěného.

4.1.1 Smluvní pojištění

Pojištění smluvní dobrovolné: je nejobvyklejší a nejstarší druh pojištění. Vztahy jsou upraveny smluvně, pojistník má právo volby pojistitele, rozsahu a obsahu pojištění. Pojistitel nemusí poptávku zájemce o pojištění akceptovat.

4.1.2 Zákonné pojištění

Zákonné pojištění vzniká automaticky na základě skutečnosti, stanovené právním předpisem, k vzniku tohoto druhu pojištění není nutný projev vůle všech účastníků. Ustanovení §789 občanského zákoníku k zákonnému pojištění říká následující:

„Zvláštní právní předpis může uložit fyzické a právnické osobě povinnost uzavřít pojistnou smlouvu. Může též stanovit, že pojištění bez uzavření pojistné smlouvy vznikne na základě jiné skutečnosti za podmínek v něm uvedených (pojištění zákonné).“

Všichni zaměstnavatelé, kteří zaměstnávají alespoň jednoho zaměstnance, jsou ze zákona pojištění pro případ odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. Pokud zaměstnavatel měl sjednáno toto pojištění u České pojišťovny, a.s. k 31. 12. 1992, je pojištěn u této pojišťovny. Ostatní zaměstnavatelé jsou pojištění u Kooperativy, pojišťovny, a.s. To se nevztahuje na organizační složky státu. Pojistný vztah vzniká přímo ze zákona, nezakládá se pojistnou smlouvou, jako je tomu u smluvního pojištění. Z tohoto pojištění vzniká zaměstnavatelům právo, aby za ně pojišťovna uhradila škodu, která vznikla zaměstnanci při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. Pokud při zániku zaměstnavatele nepřejdou práva a povinnosti z pracovněprávního vztahu na jiného zaměstnavatele, má poškozený (pozůstalý) právo přímo vůči pojišťovně, aby mu škodu nahradila v témže rozsahu, v jakém by mu ji byl povinen nahradit sám pojištěný zaměstnavatel.

Bližší podmínky a sazby pojistného stanoví vyhláška č 125/1993Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, v platném znění. Vyhláška stanovuje konkrétní podmínky pojištění, podmínky součinnosti zaměstnavatele s příslušnou pojišťovnou, sazby pojistného podle charakteru činnosti zaměstnavatelů, způsob výpočtu pojistného zaměstnavatelem, termíny splatnosti, čísla účtů pro zasílání plateb pojistného a další související záležitosti.

4.1.3 Povinné smluvní pojištění

Povinná smluvní pojištění chrání zájmy společnosti i jedince. Všechna povinná smluvní pojištění jsou předepsána pro provoz činností, kde i malé pochybení může vyvolat nedozírné následky. Povinnost sjednat si dané pojištění je upravena v právních předpisech pro jednotlivá povolání či činnosti. Patříčný právní předpis upravuje minimální požadavky na pojistnou smlouvu, tento právní předpis může a většinou upravuje některé náležitosti pojistné smlouvy, jako například upravuje výluky z pojištění. „V současné době existují zejména tato povinná smluvní pojištění:

- pojištění odpovědnosti za škody provozu civilních letadel
- pojištění odpovědnosti za škody způsobené při výkonu práva myslivosti §48/499-2001
- pojištění odpovědnosti za škody způsobené advokáty
- pojištění odpovědnosti členů České lékařské komory, České stomatologické komory nebo České lékárnické komory
- pojištění odpovědnosti patentových zástupců
- pojištění odpovědnosti veterinárních lékařů České republiky
- pojištění odpovědnosti nestátních zdravotnických zařízení

- pojištění majetku družstva, vlastníků bytů a nebytových prostor
- pojištění odpovědnosti notářů
- pojištění odpovědnosti autorizovaných architektů, inženýrů a techniků
- pojištění odpovědnosti daňových poradců
- pojištění odpovědnosti auditorů, a auditorských společností
- životní pojištění účastníka stavebního spoření
- pojištění odpovědnosti za jadernou škodu
- povinné pojištění podle zákona č. 79/1997 Sb., o léčivech
- pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vnitrozemského plavidla
- pojištění odpovědnosti za škody vzniklé v důsledku závažné havárie
- povinné pojištění cestovních kancelářů
- pojištění odpovědnosti zprostředkovatelů v pojišťovnictví
- pojištění odpovědnosti dražebníka
- pojištění odpovědnosti provozovatele námořního plavidla
- pojištění odpovědnosti exekutorů
- pojištění odpovědnosti správce konkurzní podstaty
- pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla
- pojištění odpovědnosti dopravce
- pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkrmem
- pojištění odpovědnosti za škodu autorizovaných osob.¹⁸

Pro úplnost jsem citoval všechna povinná pojištění uvedená v literatuře, ze které jsem čerpal. Tato pojištění mají jedno společné, finanční náklady na placené pojistné je neporovnatelně nižší než náklady na hrazení případných následků - odškodnění. Avšak nezapomínejme na §5, odst. 3, podle kterého může pojistitel po pojištění vymáhat poskytnuté pojistné plnění, pokud bylo pojistné plnění poskytnuto v rozporu s pojistnými podmínkami, například při porušení povinností pojištěného.

18 Občanské právo hmotné, Knappová, M., Švestka, J., a kol. ASPI publishing 2002

Mezi tato významná porušení můžeme zařadit například hrubou nedbalost a jednání pod vlivem návykových a psychotropních látek. Výjimkou je pouze užívání těchto látek na lékařský předpis, avšak pojištěný nesmí jednat v rozporu s pokyny výrobce léčiv.

4.2 pojištění občanů

Na tomto místě mé práce bych rád uvedl nejčastější druhy pojištění.

1). pojištění majetku

Toto pojištění kryje škody na pojištěném majetku movitém i nemovitém. Rozsah pojištěných rizik si volí sám klient.

2) pojištění odpovědnosti

Pojišťovny působící na českém trhu nabízejí dva základní druhy pojištění odpovědnosti. Odpovědnost v občanském životě a odpovědnost vůči zaměstnavateli.

3) životní pojištění

Životní pojištění vede mezi privátním pojištěním v objemu vybraného pojistného, české domácnosti investovali v roce 2007 celých 54.122 mil. Kč. Životnímu pojištění se věnuje v§49 až 62. Životní pojištění se sjednává jako pojištění obnosové, tedy v případě vzniku pojistné události bude vyplaceno sjednané pojistné plnění.

„V pojištění osob lze pojistit fyzickou osobu pro případ smrti, dožití se určitého věku nebo dne stanoveného v pojistné smlouvě jako konec pojištění, pro případ úrazu, nemoci nebo jiné skutečnosti související se zdravím nebo se změnou osobního postavení této osoby.“¹⁹

Pojistitel má možnost přezkoumat zdravotní stav pojištěné osoby: „V pojištění osob je pojistitel oprávněn požadovat údaje o zdravotním stavu a zjištění zdravotního stavu nebo příčiny smrti pojištěného, jsou-li pro to důvody související se stanovením

19 §49, odst. 1 zákona o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb.

výše pojistného rizika, výše pojistného a šetřením pojistné události, pokud k tomu byl pojistiteli dán souhlas pojištěného.²⁰ Většinou je dána určitá věková hranice, do které pojistitel nevyžaduje prohlídku u lékaře, stačí vyplnit obsáhlý dotazník.

Ve výjimečných případech zákon zakazuje sjednat pojištění pro případ smrti, z etických důvodů je zakázáno pojistit na riziko smrti děti do 3 let věku, včetně nenarozených dětí.

Základní výlukou pro životní pojištění je sebevražda, která následovala dříve než 2 roky po začátku pojištění. Jelikož pojištěným rizikem je život, v případě pojistné události si pojištěná osoba pojistného plnění neužije, bývá určena obmyšlená osoba. Pokud tato není určena, stává se pojistné plnění předmětem dědictví. Obmyšlenou osobu můžeme určit konkrétně nebo vztahem. Pokud do pojistné smlouvy uvedeme manžel/ka, je oprávněnou osobou vždy aktuální manžel/ka.

Pokud nesjednává pojistník životní pojištění na své riziko, musí pojištěný dle ustanovení §52 s tímto souhlasit. Pojištěná osoba musí dát souhlas i se změnou obmyšlené osoby.

V rámci životního pojištění je možno sjednat dva základní druhy pojištění, rizikové a rezervotvorné. Pojištění rizikové kryje pouze ve smlouvě definovaná rizika. Rezervotvorné pojištění kryje rizika a ještě vytváří rezervy (naspořený kapitál).

Pojištění pro případ smrti – je asi nejznámější a základní variantou životního pojištění. A jako na celém pojistném trhu, i zde najdeme řadu odlišností mezi jednotlivými pojišťovnami.

Z praktického života je známo že můžeme najít v pojistných smlouvách pojištění pro případ smrti z vyjmenovaných příčin, pojištění pro případ smrti úrazem, pojištění pro případ smrti s odloženou výplatou. Záleží na každém zájemci

20 §50, zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb.

o pojištění, který druh pojištění vyhovuje jeho aktuální životní situaci a potřebám. Každá pojišťovna má jinak upraveny pojistné podmínky, jiné sazby pojistného. Toto pojištění se nabízí jak v rizikové, tak i v rezervotvorné variantě.

Pojištění pro případ dožití se určitého věku - je pojistnou smlouvou, která neposkytuje skoro žádnou pojistnou ochranu. Tato smlouva má význam hlavně pokud chce pojištěný využívat daňové odpočty a obdobné výhody, je tedy pojištěním rezervotvorným. Tento druh pojistné smlouvy mohli donedávna využívat spekulanti, neboť exekutor neměl možnost obestavit životní pojištění. Cena za pojistnou ochranu je téměř nulová, při dožití určitého věku obdrží pojištěný sjednaný obnos nebo své zhodnocené vklady za celou dobu pojištění.

Velice oblíbenou a rozšířenou formou je **pojištění pro případ smrti a nebo dožití**. Jedná se také o rezervotvorné pojištění. Každá pojišťovna má své vlastní označení tohoto produktu, podstata zůstává stejná. Placené pojistné je spořeno a je z něj strháván poplatek za pojistnou ochranu rizika smrti.

Daňové aspekty životního pojištění

Každý daňový poplatník si může snížit daňový základ až o 24.000 Kč ročně. Předmětem těchto daňových výhod je Soukromé životní pojištění a Penzijní připojištění. Soukromým životním pojištěním se pro účely zákona 492/2000 Sb. rozumí pojištění splňující následující podmínky. Musí se jednat o pojištění sjednané pojistníkem jako fyzickou osobou a to pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ smrti nebo dožití, důchodové připojištění. Pojistník může od pojistitele obdržet pojistné plnění i v těchto případech: vznik nároku na starobní důchod, případ smrti, vznik nároku na plný invalidní důchod, stane-li se zaměstnanec plně invalidní podle zákona o důchodovém pojištění.

Aby se smlouva mohla daňově uplatnit, musí splnit i další kritéria, a to jsou tato: doba trvání pojištění minimálně šedesát kalendářních měsíců, výplata následuje

nejdříve v kalendářním roce dosažení šedesátého roku pojištěného, výplata je formou jednorázového plnění nebo formou důchodu.

Zaměstnavatel nesmí být příjemcem pojistného plnění, pokud platí pojistné a uplatňuje daňové výhody. O tomto ustanovení zabraňující daňovým únikům hovoří §6 odst.9 písm.Y), zákona č. 586/1992 Sb.. Je doporučeno, aby pojistná smlouva splňovala stanovené podmínky alespoň k poslednímu dni kalendářního roku, pro který jsou daňové výhody uplatňovány.

Důvodem zániku nároku na uplatnění daňových výhod je porušení kterékoliv z předchozích podmínek a to zejména: zánik pojistné smlouvy, zkrácení doby trvání pojištění, změna osoby pojistníka na jinou osobu než je pojištěný.

Lépe je na tom penzijní připojištění, tam podmínky zániku nároku na daňové výhody nejsou upraveny, v případě předčasného ukončení vrací však pojištěný přijaté státní příspěvky.

Pojištěný si může odečíst ze základu daně za zdaňovací období odečíst zaplacené pojistné a to maximálně do výše 12.000 Kč ročně, toto omezení platí, i když má pojištěný uzavřeno více smluv na více místech. Toto ustanovení je zakotveno v § 15, odst. 13, zákona č.586 1992Sb.

Pro penzijní připojištění se státním příspěvkem si může pojištěný odečíst ze základu daně zaplacený příspěvek, snížený o 6.000 a to do maximálně výše 12.000 Kč (§15 odst. 12 zákona č. 586/1992 Sb.)

Zaměstnavatel má také možnost snížit si daňové zatížení pomocí životního pojištění. Příspěvky hrazené na soukromé životní pojištění jsou položkou snižující daň z příjmů a to o 8.000 Kč ročně na jednoho každého zaměstnance. §24 odst.2 písm. zo) zákona č.586 1992Sb.. Dále jsou osvobozeny od daně příjmů fyzických osob příspěvky hrazené zaměstnavatelem na účet penzijního připojištění zaměstnance, maximálně do výše 5% hrubé mzdy zaměstnance. §6 odst.9 písm. w)

zákona č.586/1992 Sb. Zaměstnanec musí předložit poté zaměstnavateli doklady o existenci pojistných smluv, či smluv o penzijním připojištění se státním příspěvkem. Podrobnému administrativnímu průběhu se již věnovat nebudu, tento již není tématem mé práce.

Ještě jednu poznámku k tomuto tématu si dovoluji, a to že při předčasném disponování s odbytým je vzhledem k zpětnému danění uplatňována srážková daň ve výši 25% z vypláceného odbytého.

4) pojištění vozidel

Předmětem pojištění je vozidlo. Pokud je sjednáno havarijní pojištění, vozidlo je pojištěno proti všem rizikům uvedeným v pojistné smlouvě. Je hrazena škoda i v případě havárie způsobené provozovatelem vozidla.

Dále musí každý provozovatel vozidla sjednat pojištění odpovědnosti z provozu vozidla.

5) úrazové pojištění

Pojištěným rizikem je úraz pojištěné osoby. Pojistitel plní sjednané plnění v případě úrazu pojištěné osoby. Může se jednat o určenou sumu, či důchod.

6) Pojištění úvěru a záruky

Pojištění úvěru, je vždy pojištění škodové. Sjednává se jako ochrana před důsledky, které mohou vzniknout nesplácením finančních závazků. Za vyjmenovaných podmínek v pojistné smlouvě poskytne pojistitel věřiteli splátku namísto pojištěného po sjednanou dobu. S tímto pojištěním se můžeme setkat v nabídce skoro všech bank. Zde bývá nabízena a někdy je podmínkou k poskytnutí úvěru. Jedná se o pojistnou ochranu pro všechny úvěrové klienty banky.

Pojištění záruky je také vždy pojištění škodové. Je sjednáno pro případ plnění z kauce nebo záruky. Z praxe znají toto pojištění především jachtaři, neboť ve většině středomořských přístavů je vyžadována nemalá kauce. Komerční pojišťovna poskytne pojistné plnění v případech vyjmenovaných v pojistné smlouvě

7 Pojištění právní ochrany

Pojištění právní ochrany je upraveno v §42 zákona o pojistné smlouvě. Do současnosti bylo sjednáváno bez speciální právní úpravy.

4.3 pojištění podnikatelů

Pojištění podnikatelů vychází z podobného schématu jako pojištění občanů. Lze pojistit majetek, ale i podnikatelská rizika a odpovědnost. Jelikož se jedná většinou o větší majetek, než je pojišťován v majetku občanů, je nabídka pojišťoven více individuální. Pojistit lze zejména:

- Majetek proti odcizení, vandalizmu, a živelní události.
- Vozidla resp. Vozový park,
- Provozní odpovědnost, pojištění odpovědnosti za škody způsobené při provozu podniku, odpovědnost za neposypané chodníky, úrazy návštěvníků firmy při návštěvě podniku.
- Pojištění všeobecné odpovědnosti - sem se řadí například škody způsobené statutárním orgánem podniku, provozem měst a obcí, obecně všechny povinně smluvní pojištění.
- Pojištění finančních rizik
- Pojištění právní ochrany
- Pojištění přerušení provozu
- Životní a úrazové pojištění, pojišťovny nabízejí pojistné programy pro zaměstnavatele
- Stavební pojištění, pojištění nemovitostí ve výstavbě

-Pojištění ušlého zisku investora, pokud na základě pojistné události dojde ke zpoždění stavby, pojistitel plní ušlý zisk.

4.4 Množné pojištění

Pokud je na jeden předmět pojištění uzavřeno více pojistných smluv můžou nastat následující situace:

Soupojištění je pojistný postup, ve kterém se dva a nebo více pojistitelů vědomě podílí na pojištění jednoho klienta, za jedno pojistné. Tento postup se užívá při pojišťování majetku nebo souboru majetku, jehož hodnota převyšuje možnosti jedné pojišťovny.

Soběžné pojištění vznikne jestliže souhrn pojištění nepřesahuje pojistnou hodnotu pojištěného majetku nebo souhrn limitů ze zlomového pojištění nepřesahuje výši skutečné škody. Tento postup se užívá při pojišťování majetku nebo souboru majetku, jehož hodnota převyšuje možnosti jedné pojišťovny.

Vícenásobné pojištění se liší od souběžného pojištění tím, že souhrn pojistných částek přesahuje hodnotu pojištěného majetku. Tento postup se užívá při pojišťování majetku nebo souboru majetku, jehož hodnota převyšuje možnosti jedné pojišťovny. Občanský zákoník v ustanovení § 807 a §808 řeší případ množného pojištění pro praxi. Pojištěním se totiž pojištěný nemůže obohatit, nemůže obdržet větší pojistné plnění, než byla skutečná škoda. Tato zásada není v občanském zákoníku dána, avšak nepřímo vyplývá z těchto ustanovení.

5. Případová studie

Na rozsudku Nejvyššího soudu ČR bych chtěl ukázat, že jednání v dobré víře nestačí. Naprosto demonstrativní a pro všechny případy obdobného rázu příkladný je rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21.08.2002, číslo judikátu 33 Odo 270/2002, týkající se uzavření smlouvy o pojištění motorového vozidla, jestliže jeho původní vlastník akceptoval neurčitou výzvu k zaplacení pojistného.

Pouhou akceptací výzvy k zaplacení pojistného adresovanou původnímu vlastníku motorového vozidla (při vědomosti o změně vlastníka), která postrádá přesné vymezení účastníků pojištění, předmět pojištění i jeho obsah, nedochází k uzavření nové pojistné smlouvy.

Žalobkyně se na základě smlouvy o havarijním pojištění motorového vozidla, jehož odcizení žalobkyně uplatnila jako pojistnou událost, domáhala po žalované pojistného plnění ve výši 500 000 Kč s příslušenstvím.

Soud prvního stupně žalobu zamítl. Vyšel ze zjištění, že pojistná smlouva týkající se havarijního pojištění vozidla byla uzavřena mezi žalovanou a předchozí vlastníci vozidla J. H. Převodem vlastnického práva k vozidlu na žalobkyni došlo ve smyslu § 10 odst. 1, 2 vyhlášky č. 11/1983Sb. k zániku pojištění. Tuto skutečnost nemohla změnit ani okolnost, že žalobkyně v dalším pojistném období zaplatila žalované pojistné. Soud učinil závěr, že mezi účastníky řízení nemohlo dojít k uzavření pojistné smlouvy, neboť § 792 odst. 1 ObčZ vyžaduje obligatorně písemnou formu této smlouvy. Vzhledem k tomu, že v posuzovaném případě neexistoval písemný návrh pojistné smlouvy, nemohlo dojít k uzavření této smlouvy ani postupem podle § 792 odst. 2 ObčZ.

K odvolání žalobkyně odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Při rozhodování vycházel ze zjištění, že po zániku pojištění uplynutím pojistného období, v jehož průběhu došlo k převodu vozidla (§ 10 odst. 1, 2 vyhlášky č. 11/1983Sb.), žádný z účastníků řízení nepředložil druhému účastníku písemný návrh pojistné smlouvy. Odvolací soud uzavřel, že zaplacení pojistného nelze považovat za akceptaci takového návrhu ve smyslu § 792 odst. 2 ObčZ. Mezi účastníky nedošlo k uzavření pojistné smlouvy zakládající pojištění, jehož plnění se žalobkyně po žalované domáhala.

Rozhodnutí odvolacího soudu napadla žalobkyně dovoláním. Dovolatelka namítá, že odvolací soud nesprávně hodnotil provedené důkazy, neboť z

předložených písemných důkazů i výpovědi žalobkyně, původní majitelky vozidla i odpovědné pracovnice žalované vyplývá, že došlo k uzavření pojistné smlouvy v písemné formě. Odvolací soud rovněž zcela pominul § 570 ObčZ, neboť tím, že žalobkyně akceptovala výzvu žalobkyně k zaplacení pojistného došlo k naplnění § 792 odst. 2 v souběhu s § 794 odst. 1 ve spojení s § 570 ObčZ. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

V dané věci bylo sporné, zda došlo mezi účastníky řízení k uzavření pojistné smlouvy. Dovolací soud dospěl k závěru, že ze strany účastníků ani předchozí majitelky vozidla nedošlo k žádnému projevu vůle směřujícímu k druhému účastníkovi, resp. k předchozí majitelce vozidla, který by bylo možno vykládat jako písemný návrh pojistné smlouvy. Dovolatelka se nesprávně domnívá, že ze skutečnosti, že žalovaná přes vědomost o změně vlastnictví k předmětnému vozidlu (tedy o zániku pojistného vztahu založeného mezi žalobkyní a právní předchůdkyní žalobkyně), i nadále zasílala původní majitelce vozidla poštovní poukázky i upomínky na placení pojistného, které žalobkyně platila, lze dovodit ve smyslu § 570 ObčZ ve spojení s § 794 odst. 1 a § 792 odst. 2 ObčZ, že došlo k uzavření nové pojistné smlouvy mezi účastníky řízení.

Ustanovení § 792 odst. 2 ObčZ upravuje výjimku z povinnosti písemné akceptace návrhu pojistné smlouvy. Návrh pojistné smlouvy však musí být vždy v písemné formě včetně všeobecných pojistných podmínek, a to i z hlediska nezbytné určitosti závazku. Skutečnost, že žalovaná nesprávně požadovala po právní předchůdkyni žalobkyně zaplacení pojistného, ačkoliv věděla, že mezi nimi došlo k zániku závazku ve smyslu § 10 odst. 1, 2 vyhlášky č. 11/1983 Sb., nelze, jak správně dovodily soudy, posuzovat jako nový písemný návrh pojistné smlouvy, ze kterého by nepochybně vyplývalo přesné vymezení účastníků pojištění, předmět pojištění i jeho obsah. Zaplacení pojistného proto nelze považovat za akceptaci takového

návruhu ve smyslu § 792 odst. 2 ObčZ, ať již ve prospěch osoby, která pojistné zaplatila nebo ve prospěch jiné osoby podle § 794 odst. 1 ObčZ. Odvolací soud správně na posuzovaný případ neaplikoval § 570 ObčZ, neboť nahrazuje-li se závazek zřízený písemnou formou, musí být dohoda o zřízení nového závazku podle § 570 odst. 2 ObčZ uzavřena písemně. Z výše uvedeného vyplývá, že písemné upomínky a složenky k zaplacení pojistného nelze považovat za projev vůle směřující k uzavření písemné dohody o zřízení nového závazku mezi účastníky řízení. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že není možno dovolatelkou položenou otázku považovat za otázku zásadního významu, neboť otázka uzavření pojistné smlouvy je jednoznačně řešena § 791 odst. 1 a § 792 odst. 2 ObčZ, jež soudy správně v posuzované věci aplikovaly.

Jak měla žalobkyně postupovat správně a vyvarovat se pochybení. Stačilo zažádat o přechod pojistné smlouvy na nového majitele předmětného vozidla. Tím by se vyhovělo požadavkům § 791 odst. 1 a § 792 odst. 2 občanského zákoníku a v §6 zákona o pojistné smlouvě. Žalobkyně se domnívala, že konkludentně uzavřela pojistnou smlouvu placením pojistného, avšak nebyla splněna podmínka existence návrhu pojistné smlouvy. Ačkoliv se domnívám, že pojišťovna nepostupovala v souladu s dobrými mravy, neupozornila pojištěného na zánik pojistné smlouvy, ani nevracela zaplacené pojistné, je tento postup v souladu s platnou legislativou

6. Možnosti optimalizace platné právní úpravy

Platná právní úprava vznikala řadu let, stále je zde problém slabší smluvní strany, strany pojištěného, ten je jak jsem již uvedl v nevýhodě oproti silným pojišťovnám. Proto je nezbytné, aby byla pojistná smlouva řádně a důsledně ošetřena v právním řádu ČR, nejenom z hlediska ochrany spotřebitele, ale i pro

ochranu samotných pojišťoven. Jen klidné a přehledné podmínky mohou být zárukou pokojného a úspěšného rozvoje tohoto významného odvětví.

Některé návrhy na zkvalitnění zákon o pojistné smlouvě neobsahuje výčet kogentních ustanovení, tedy ustanovení, od kterých se nelze v pojistné smlouvě odchýlit.

Zákon o pojistné smlouvě nedefinuje osobu poškozeného, přestože mu vznikají práva z pojistné smlouvy, proto by bylo vhodné tuto definici do zákona zařadit.

Do zákona byly sice včleněny obecné pojistné podmínky, avšak každá pojišťovna má vlastní navazující systém dokumentů. Zde může docházet k drobným odchýlkám. Například u jedné pojišťovny je podmínkou plnění ohlášení pojistné události policii ČR, druhá pojišťovna vyžaduje dopadení pachatele. Tyto nejednotnosti patří k volnému trhu, avšak stát by mohl vymezit jasnější a pro spotřebitele přehlednější pravidla.

7. Závěr

Pojistná smlouva má velice dobrý základ v právní úpravě České republiky, jejíž hlavním cílem je dosazení co možná nejvyšší kompatibility právních předpisů z oblasti soukromého pojišťovnictví s právem Evropské unie. Bohužel přijetí nové právní úpravy pojistné smlouvy se výrazně pozdrželo, což mělo negativní vliv jak na obsah, tak i na časový postup přizpůsobování právu Evropské unie. Zákon o pojistné smlouvě definoval základní pojmy, začlenil do našeho právního řádu pojmy obnosové a škodové pojištění. Zákon o pojistné smlouvě definoval nové druhy pojištění, jako například pojištění právní ochrany a pojištění schopnosti splácet. Veškerá ustanovení, která jím nejsou řešena, jsou upravena v občanském zákoníku. Pro člověka, který se denně nepohybuje v tématice pojištění, není snadné se

v zákonech zorientovat. Proto doufám, že tato práce pomůže snadnější orientaci v problematice. Z tohoto důvodu se domnívám, že cíl, stanovený v úvodu této práce, byl naplněn.

8. Seznam literatury

-Bohman,L., Dryjová,L., Wawerková,M.: Zákon o pojistné smlouvě - komentář,
Linde Praha, a.s. 2004

-Jehlička, O., Švestka, J., Škárová, M.a kol.: Občanský zákoník, Komentář. 5.
vydání, Praha C.H. Beck 1999

-Knappová, M., Švestka, J., a kolektiv, Občanské právo hmotné, ASPI Publishing,
s.r.o. 2002

-Zákon o pojistné smlouvě č.37/2004 Sb.

-Občanský zákoník č. 47/1964 Sb.

-Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a
financování terorismu253/2008 Sb.

-Zákon o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých
zákonů souvisejících s jeho zavedením č. 42/1994 Sb.

[-www.cap.cz](http://www.cap.cz)

[-www.das.cz](http://www.das.cz)

[-http://isap.vlada.cz](http://isap.vlada.cz)

9. Přílohy

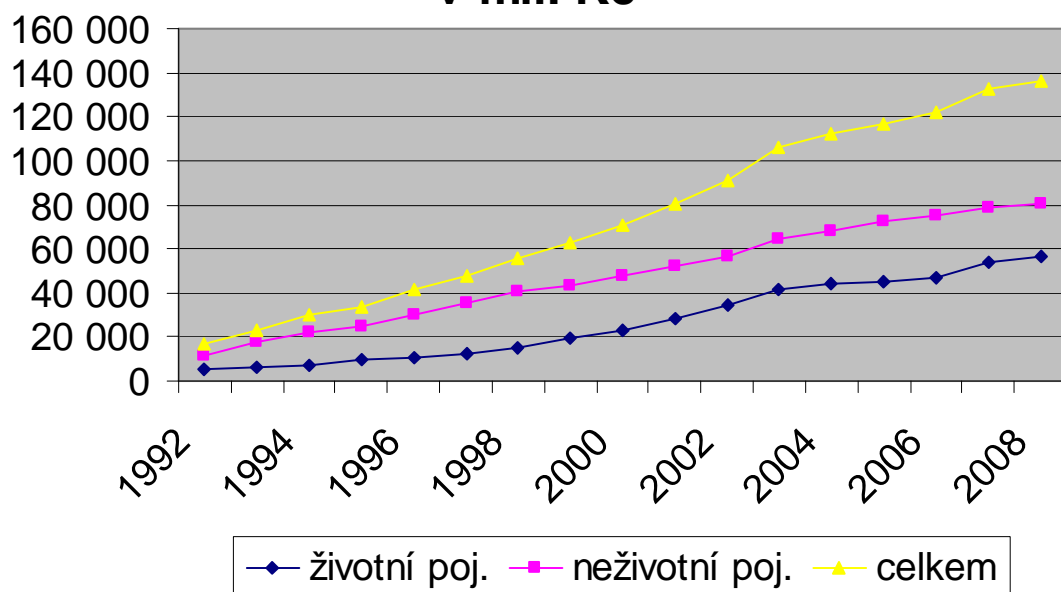
Příloha č. 1 – Vývoj objemu předepsaného pojistného v ČR za období 1992 až 2008

Příloha č. 2.- Nárůst pojistného v období 2007/2008 za členy české asociace
pojišťoven

Příloha č 3 – Ukázka z výroční zprávy DAS pojišťovny právní ochrany a.s., za
rok 2007

Příloha č. 4 - Ukázka z výroční zprávy Allianz pojišťovny a.s. za rok 2007

Vybrané pojistné podle druhu v mil. Kč

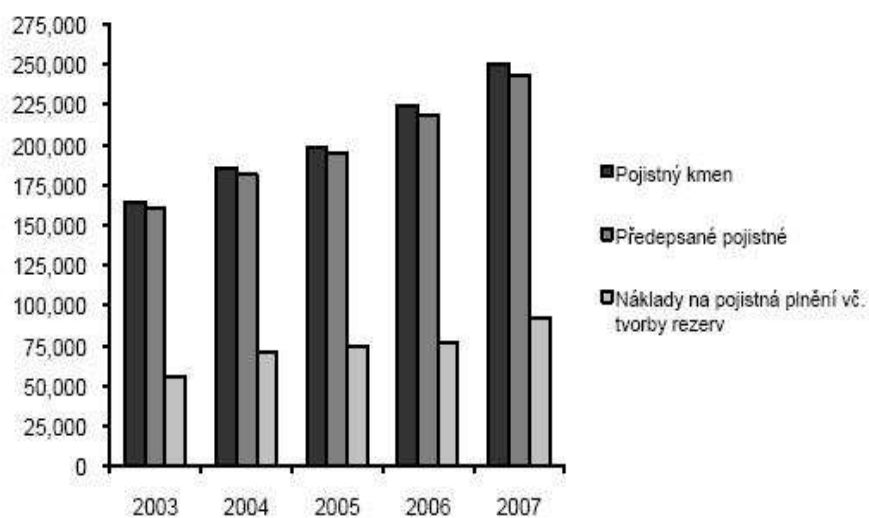
Vývoj objemu předepsaného pojistného v ČR (v tis. Kč)

Rok	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Zivotní pojištění	5 222 423	5 905 465	7 461 924	9 341 715	10 937 216	12 692 286	15 089 372	19 793 331
Neživotní pojištění	11 598 341	17 490 919	22 217 504	24 453 990	30 187 465	35 292 424	40 547 974	42 990 785
CELKEM	16 820 764	23 396 384	29 679 428	33 795 705	41 124 681	47 984 710	55 637 346	62 784 116

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
22 770 132	28 281 966	34 036 346	41 128 802	44 201 009	44 954 269	47 233 389	54 140 832	56 285 494
47 819 214	52 462 237	56 624 001	64 817 070	68 377 194	72 125 154	74 889 748	78 760 113	80 288 854
70 589 346	80 744 203	90 660 347	105 945 872	112 578 203	117 079 423	122 123 137	132 900 945	136 574 348

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2007 / D.A.S. pojišťovna právní ochrany, a.s.

Vývoj základních ukazatelů (v tis. Kč)

Hrubé předeepsané pojistné
Gross Premiums Written

	2007		2006		2005		2007/2006	
	ml. Kč	podíl v %	ml. Kč	podíl v %	ml. Kč	podíl v %		
	CZK mln	share in %	CZK mln	share in %	CZK mln	share in %	diff in %	
Kapitálové a rizikové životní pojištění	1154,1	12,0	1225,1	13,0	1245,3	13,4	-5,8	Life risk and capital insurance
Důchodové pojištění	49,0	0,5	72,0	0,8	98,7	1,1	-32,8	Annuity insurance
Investiční pojištění	1404,1	14,6	844,4	9,0	589,7	6,2	663	Invest-linked insurance
Nemravnostní pojištění*	0,0	0,0	0,0	0,0	15,8	0,2	-	Death insurance**
Časové pojištění*	0,0	0,0	0,0	0,0	8,3	0,1	-	Accidental insurance**
Časové pojištění	1443	1,5	1294	1,4	114,1	1,2	115	Travel insurance
Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla	2354,1	24,5	2489,7	26,6	2637	28,6	-5,4	MTPL
Pojištění odpovědnosti ostatní	257,6	2,7	362,4	3,9	324,5	3,5	-2,2	Other liability insurance
Pojištění motorových vozidel	2314,5	24,1	2340,3	25,0	2307,8	24,9	-1,1	Car/hull insurance
Pojištění majetku	1483,5	15,5	1443,0	15,4	1324,3	14,3	2,8	Property insurance
Dopravní a námořní pojištění, pojištění letadel	194,7	2,0	325,1	3,5	402,8	4,2	-40,9	Transport, marine and aircraft hull insurance
Ostatní pojištění	142,5	1,5	141,0	1,4	162,6	1,8	40	Other insurance
Celkem	9597,5	100,0	9373,2	100,0	9235,9	100,0	2,4	Total

* Od roku 2006 se nejedná o pila samostatný produkt / Since 2006 it is not concluded as a separate product.

Náklady na pojistné plnění (brutto)
Claims Paid (Gross)

	2007		2006		2005		2007/2006	
	ml. Kč	podíl v %	ml. Kč	podíl v %	ml. Kč	podíl v %		
	CZK mln	share in %	CZK mln	share in %	CZK mln	share in %	diff in %	
Kapitálové a rizikové životní pojištění	206,9	12,6	699,4	16,1	626,3	15,5	1,1	Life risk and capital insurance
Důchodové pojištění	98,4	1,7	80,2	2,1	85,1	2,1	-22,3	Annuity insurance
Investiční pojištění	186,4	4,6	94,6	2,2	56,7	1,4	97,9	Invest-linked insurance
Nemravnostní pojištění*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	-100	Death insurance**
Časové pojištění*	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	0,0	-100	Accidental insurance**
Časové pojištění	41,5	1,0	28,9	0,6	30,0	0,7	48,2	Travel insurance
Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla	1205,1	24,8	1380,5	31,9	1425,3	35,2	-13,1	MTPL
Pojištění odpovědnosti ostatní	91,4	2,3	75,0	1,7	63,7	1,6	21,9	Other liability insurance
Pojištění motorových vozidel	1168,6	24,0	1218,5	28,2	1274,8	31,5	-4,1	Car/hull insurance
Pojištění majetku	522,5	13,0	535,2	13,3	336,4	9,3	-9,2	Property insurance
Dopravní a námořní pojištění, pojištění letadel	29,6	0,7	146,0	3,4	75,2	1,9	-79,9	Transport, marine and aircraft hull insurance
Ostatní pojištění	10,9	0,3	23,5	0,5	24,4	0,6	-5,38	Other insurance
Celkem	4027,3	100,0	4332,8	100,0	4044,0	100,0	-7,9	Total

* Od roku 2006 se nejedná o pila samostatný produkt / Since 2006 it is not concluded as a separate product.